

תקציר

מפתח עניינים

1. כללי

2. מהות ההסכם

3. מוצרים תעשייתיים וחקלאיים

4. כללי מקור

5. נושאים נוספים להסכם

1. כללי

ב-17 בספטמבר 1992, לאחר מו"מ שנערך כשנה, נחתם בג'נבה ההסכם לאזור סחר חופשי (אס"ח) בין ישראל למדינות אפ"א - אוסטרליה, נורבגיה, פינלנד, שבדיה, שוויץ, איסלנד וליכטנשטיין. בשם ממשלת ישראל חתם על ההסכם שר התעשייה והמסחר - מיכה חריש, ובשם מדינות אפ"א - השר הנורבגי למסחר ולספנות - בירן טול גודאל, ששימש כנשיא התורן של מועצת שרי אפ"א.

זהו ההסכם השלישי מסוגו - לאחר ההסכמים עם הקהילה האירופית וארה"ב - עליו חתמה ישראל, ומטרתו להביא לשילוב יתר של התעשייה הישראלית והמשק הישראלי בשווקים האירופיים, ולשפר את מעמדנו יחסית למתחרים ממדינות שלישיות.

ההסכם נכנס לתוקף ב-1 בינואר 1993. ב-1 בינואר 1995 פרשו ממדינות אפ"א שלוש מדינות: אוסטרליה, פינלנד ושוודיה, אשר הצטרפו בתאריך זה לאיחוד האירופי. החל מתאריך זה, הסחר בין ישראל לבין מדינות אלה הוא עפ"י כללי ההסכם הנפרד בין ישראל לקהילה האירופית.

מסמך זה נועד להביא בפני התעשיין ואיש העסקים הישראלי מידע על עיקרי ההסכם, הזכויות והחובות הנובעים ממנו.

2. מהות ההסכם

מתוך רצונם של הצדדים להסכם להגביר את הסחר ביניהם ולהשתלב בתהליכי האינטגרציה, תוך שמירת כללי הסחר הבינלאומי עפ"י הסכם גאטט - מקים ההסכם אזור חופשי לסחר בסחורות. משמעות הדבר היא כי סחורות שמקורן (ראה לענין זה הגדרות מקור בהמשך) בישראל או באחת ממדינות אפט"א, יהנו מפטור ממכס ויוכלו לנוע בחופשיות בתחומי המדינות שהן צד להסכם.

זהו במהותו הסכם המטפל בנושאים הקשורים לסחר בסחורות. עם זאת, הוא מכיר בחשיבותם של נושאי סחר אחרים, כמו שירותים, ונכללו בו סעיפים המאפשרים מ"מ על תחומי סחר נוספים ועל שיתוף פעולה בתחומים רלבנטיים.

3. מוצרים תעשייתיים וחקלאיים

לצורך ההסכם קיימת הבחנה בין מספר קבוצות מוצרים כדלקמן (בסעיף 2 בהסכם):

- מוצרים תעשייתיים
- פרטי מכס מפרק 25 עד פרק 97 בסווג המכס המתואם: המכס על מוצרים אלה בוטל בהחל ב- 1/1/93 - זאת למעט רשימה קצרה של מוצרים המסווגים בפרקים אלה אך נחשבים חקלאיים (הרשימה כלולה בנספח I להסכם).

- מוצרים חקלאיים ומוצרי מזון מעובד
- פרטי מכס מפרק 1 עד פרק 24 בסווג המכס המתואם: כאן בוטל המכס על חלק מן המוצרים, ולגבי אחרים הוא הופחת ב- 1/1/93. על מספר מוצרי מזון קיימים היטלים, והצדדים שומרים לעצמם את הזכות להטיל בעתיד היטל שיפצה על הפער של מחירי מרכיב חו"ג בשוק המקומי (פרוטוקול A והסכמים בילטרליים עם כל אחת מן המדינות מפרטים את מצב המכס וההיטלים על המוצרים הנ"ל; נספח II מפרט את ההסכמות לגבי דגים ומוצריהם).

4. כללי מקור

על מנת לזהות את הסחורות הזכאיות להטבות שמעניק ההסכם נקבעו כללי מקור והליכים לזיהוי הסחורות (סעיף 3 בהסכם ובפרוטוקול B).

עקרונות ההסכם דומים לאלה של ההסכם עם הקהילה האירופית - אך הוכנסו בהם מספר שיפורים באופן שהכללים זהים למעשה לאלה שיש למדינות אפ"א בהסכם שלהן עם הקהילה.

סחורה "מקורית" לצורך ההסכם היא:

- סחורה שיוצרה כולה באחת מן המדינות החברות בהסכם או,
- סחורה שיוצרה מחומרים שיובאו ממדינה שלישית אך עברה "עבוד מספיק" המוגדר בעקרון כמעבר מסווג מכס מסוים (ברמה של ארבע ספרות) ביבוא חו"ג- לסיווג שונה ביצוא הסחורה המוגמרת.

לכך מצורפת רשימה של פריטים לגביהם יש דרישות נוספות או אחרות מן האמור לעיל, כאשר בפרקים הטכנולוגיים 84-91 ניתנת ליצואן האפשרות לבחור בין כלל מקור הזהה לזה הקיים בהסכם שלנו עם הקהילה משנת 75 ובין כלל מקור אלטרנטיבי.

מרכיבי חו"ג מן המדינות החברות בהסכם נחשבים כחלק מן המקור (לדוגמא, מרכיב שבדי במוצר ישראלי המיוצא לאוסטריה ייחשב כמרכיב מקורי), ומדינות אפ"א נחשבות לצורך הענין אזור סחר אחד. עם זאת, יש לזכור כי נדרש שיגור ישיר וכי לא ניתן לייצא מן הקהילה לאפ"א או להיפך (ניתן להעביר בשטעון או במחסני ערובה).

לצורך קבלת הטיפול המועדף עפ"י ההסכם יש לצרף למשלוח תעודת תנועה EUR1 המאושרת ע"י המכס.

5. נושאים נוספים להסכם

בדומה להסכמים אחרים לאס"ח יש בהסכם התייחסות לנושאים רבים הקשורים למגבלות לסחר ולאמצעים היוצרים תחרות בלתי הוגנת.

להלן תמצית הסעיפים העיקריים:

- היטלים על יבוא ויצוא והגבלות כמותיות: לא יוטלו מגבלות או היטלים חדשים על מוצרים תעשייתיים.
- יוצאים מן הכלל לאיסורים הנ"ל הם מקרים הנובעים מבעיות מאזן תשלומים, צעדים נגד היצף וצעדי בטחה (כמו כן, יש בהסכם יוצאים מן הכלל על בסיס בטחון ומוסר ציבורי).
- הגבלות טכניות לסחר - תקנים ותקנות: הצדדים להסכם מאשרים את כוונתם להוסיף ולפעול בהתאם לקוד התקנים של גאטט, ומסכימים להתחיל בדיאלוג לבדיקת אפשרויות לשתוף פעולה הדוק יותר בנושאי בדיקות ואישור תקן (סעיף 10 בהסכם).
- רכישות ממשלתיות: גם בסעיף זה מודיעים הצדדים כי יפעלו עפ"י הליכי קוד הרכישות הממשלתיות של גאטט, וכי הם שואפים לדון בהקדם האפשרי בהרחבה הדרגתית של מספר הרשויות עליהן יחולו הליכי הקוד (סעיף 14 בהסכם).
- סבסוד: הצדדים להסכם יימנעו מסבסוד הגורם או העשוי לגרום לעיוות בתחרות ויפעלו בהקשר זה בהתאם להסכם GATT בנושא (סעיף 18 בהסכם ונספח 6).
- קניין רוחני: הצדדים להסכם מתחייבים לספק הגנה יעילה ובלתי מפלה בכל הנושאים הקשורים לקניין רוחני לרבות זיופים. הצדדים יפעלו בהתאם לאמנות הבינלאומיות הקיימות בנושא (פירוט מצוי בנספח 5 להסכם).

• המידע הועבר באמצעות מינהל סחר חוץ במשרד התמ"ס.

• הערה: הפרסום להלן נועד לסייע לציבור הרחב על ידי מתן מידע כללי, ראשוני ובלתי מחייב בלבד. המידע הניתן כאן אינו מחליף, מוסיף, גורע או משנה מהוראת כל דין או נוהל, והוא כפוף לשינויים כפי שיהיו מעת לעת. בכל מקרה של ספק או סתירה, יקבעו ההוראות שבחוק, בתקנות, בצוים ובנהלים.

אין במידע הניתן כאן כדי לחייב את משרד התמ"ס על יחידותיו, או ליצור זכויות שאינן מוקנות בהוראת כל דין.

Ministry of Economy and Industry
Foreign Trade Administration